आज मिति २०८३ साल असार महिनाको ७ गते आईतबारको दिन यस हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाका नगर प्रमुख श्री बिमला राईज्यूको अध्यक्षतामा तपशील बमोजिमको उपस्थितिमा नगर कार्यपालिकाको १४५ औं बैठक बसी निम्न प्रस्तावहरूमाथि छलफल गरी निर्णय पारीत गरियो ।

उपस्थिति:

क्र.सं.	पदाधिकारीको नाम थर	पद	ठेगाना	सम्पर्क नं.	हस्ताक्षर
१	श्री बिमला राई	अध्यक्ष	ह.तु.न.पा. ३	९८४२९७४५७१	
२	श्री रमेश कुमार राउत	सदस्य	ह.तु.न.पा. ६	९८५१००२३५४	
३	श्री रुद्र कुमार राई	सदस्य	ह.तु.न.पा. १	९८४२८०८५८४	
४	श्री देवेन्द्र कुमार राई	सदस्य	ह.तु.न.पा. २	९८६२६१९०७७	
५	श्री भुपाल सिं राई	सदस्य	ह.तु.न.पा. ३	९८६२६१९६२०	
६	श्री किशोर कुमार बस्नेत	सदस्य	ह.तु.न.पा. ४	९८५११०२७७४	
७	श्री रुपेन्द्र कुमार राई	सदस्य	ह.तु.न.पा. ५	९८४२८८८९२४	
८	श्री गन राई	सदस्य	ह.तु.न.पा. ६	९८४८८४३४०२	
९	श्री कमल गिरी	सदस्य	ह.तु.न.पा. ७	९८६२८१३५९०	
१०	श्री टेकराज राई	सदस्य	ह.तु.न.पा. ८	९८४२२०६६०३	
११	श्री काशि राज राई	सदस्य	ह.तु.न.पा. ९	९८६२६८५२४६	
१२	श्री अर्जुन कुमार पुरी	सदस्य	ह.तु.न.पा. १०	९८६२६८५१५५	
१३	श्री अनिश कार्की	सदस्य	ह.तु.न.पा. ११	९८४३१७५११७	
१४	श्री गंगा देवी दाहाल	सदस्य	ह.तु.न.पा. ४	९८४३४३६३९८	
१५	श्री जोग माया राई	सदस्य	ह.तु.न.पा. १	९७४२८६७३२८	
१६	श्री फुल सरी राई	सदस्य	ह.तु.न.पा. ३	९८२७७०८६३४	
१७	श्री चन्द्र कुमारी मगर	सदस्य	ह.तु.न.पा. २	९८४२८०८४९२	
१८	श्री किशन सुयल	सदस्य	ह.तु.न.पा. ११	९८४२९४३०२२	
१९	श्री राकेश परियार	सदस्य	ह.तु.न.पा. ७	९८६२८४१४२३	
२०	श्री मिना रम्तेल	सदस्य	ह.तु.न.पा. १०	९८४५२७९२२९	मिना
२१	श्री सनिता पुर्कुटी रम्तेल	सदस्य	ह.तु.न.पा. ८	९८१३७११०९६	
२२	श्री पवन कुमार प्याकुरेल	सचिव	काभ्रे	९८४१७८२२३०	
२३	श्री सुनिल रिजाल	प्रशासन			

१४५ औं कार्यपालिका बैठकका प्रस्तावहरु

१. नगर सभामा आ.व. २०८३/८४ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश सम्बन्धमा।
२. नगर सभामा आ.व. २०८३/८४ को बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम पेश सम्बन्धमा।
३. नगर सभामा आ.व. २०८३/८४ को वार्षिक विनियोजन विद्येयक पेश सम्बन्धमा।
४. नगर सभामा आ.व. २०८३/८४ को आर्थिक विद्येयक पेश सम्बन्धमा।
५. म.ले.प. प्रतिवेदन सम्बन्धमा।
६. विविध।

र्णयहरुः

निर्णय नं. ०१:-* प्रस्तावित विषय नं. ०१ माथि** छलफल गर्दा आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा नगरपालिकाको लक्ष्य, उद्देश्य प्राप्त गर्नका लागि बनेको नगरपालिकाको तपशील बमोजिमको ***वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम मिति २०८३ साल असार ७ गते संचालन हुने १९ औं नगर सभामा पेश गर्ने निर्णय सर्वसम्मतिमा पारित गरियो।

Scanned with CamScanner

हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम
आर्थिक वर्ष २०८३/०८४

१.आर्थिक विकास

(क) कृषि तथा पशुपंक्षिः "कृषिमा उन्नती, कृषकको समृद्धि"

- कृषक र लघु उद्यमीहरुलाई कृषि तथा पशुपंक्षिजन्य व्यवसायका लागि ५ लाख सम्मको ब्याज अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कृषकसँग लागत साझेदारीमा कृषि औजार/विषादी,उन्नत बिउबीजन/बिरुवाको उचित व्यवस्था गरिनेछ ।
- कृषकले उत्पादन गरेको बदामलाई प्रवर्द्धनका लागि ब्राण्डिङ गरी बजारीकरण गरिनेछ साथै ८ मुरी भन्दा बढी बदाम उत्पादन गर्ने कृषकलाई नगद प्रोत्साहन प्रदान गरिनेछ ।
- व्यावसायिक रुपमा बंगुर र बाख्रापालनमा नश्लसुधार कार्यक्रम संचालन गर्दा लागत साझेदारीमा थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- प्रत्येक वडामा एक विशिष्ट उत्पादन प्रवर्द्धन गर्दै क्लस्टर विकास र बजार पहुँच सुनिश्चित गर्नका लागि कृषि एम्बुलेन्स संचालनमा ल्याई व्यवस्थित र पहुँचयोग्य बनाईने छ ।
- बाँदर, बँदेल लगायत कृषिमा क्षति गर्ने वन्यजन्तु नियन्त्रणका लागि कृषकहरुको सहकार्यमा आवश्यक बजेट र जनशक्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
- अकबरे खुर्सानी, बेसार र अदुवा लगायतका नगदे बाली विस्तार गरी स्थानीय कृषकको आम्दानीमा वृद्धि गरिनेछ।
- पशुपंक्षिमा देखिने महामारीजन्य रोग नियन्त्रण गर्न आवश्यक खोप कार्यक्रम र निःशुल्क पशु स्वास्थ्य जाँच शिविर संचालन गरिने छ ।
- कृषि उद्योग स्थापना गरी कृषकहरुको आम्दानीमा बृद्धि गरिनेछ।
- कृषि प्राविधिक तथा कृषकहरुलाई आवश्यकता अनुसार उचित तालिमका माध्यमबाट क्षमता अभिवृद्धि गर्दै कृषि क्षेत्रको विस्तृत, बृहत एवं व्यवसायिक रुपान्तरण गरिनेछ।
- २५० के.जी. देखि ४०० के.जी. सम्म राजमा उत्पादन गर्ने कृषकहरुलाई प्रति के.जी. रु १० रुपैया र ४०१ के.जी.भन्दा बढी उत्पादन गर्ने कृषकलाई थप प्रति के.जी. रु ३ रुपैंयाले प्रोत्साहन स्वरुप रकम उपलब्ध गराइनेछ ।
- सबैभन्दा धेरै कोदो उत्पादन गर्ने प्रत्येक वडाका एक जना कृषकलाई नगद प्रोत्साहन प्रदान गरिनेछ ।
- विगत ५ वर्षदेखि बाँझो रहेको जग्गा जमिनमा व्यावसायिक खेती गर्ने कृषकहरुलाई प्रति रोपनी रु २००० का दरले नगद प्रोत्साहन गरिनेछ ।

(ख) पर्यटन तथा संस्कृति

- हलेसीलाई राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय धार्मिक पर्यटन गन्तव्यका रूपमा विकास गर्नत्रिधार्मिक तपो भूमि हलेसी सहित नगरभित्रका धार्मिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक तथा प्राकृतिक सम्पदाको संरक्षण, प्रवर्द्धन र एकीकृत व्यवस्थापन गरिनेछ।
- जोर्ती वाम्वुले ढ्वाङकुमबाट मुन्धुम ट्रेल जानका लागि नयाँ पदमार्गको प्रारम्भ गरिनेछ ।
- "हलेसी तुवाचुङ सांस्कृतिक तथा पर्यटन सर्किट"अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्दै हलेसी महादेव गुफा, तुवाचुङडाँडा, सल्लेपोखरी, बुङालुङ (रक गार्डेन), हलेसी गढी, किरातेश्वर महादेव, सत्तेशवर महादेव, गुत्तेशवर महादेव,खरखरे महादेव, बोझेओडार, च्यास्मिटार भुम्जुगढी लगायत प्रमुख गन्तव्यहरूलाई पूर्वाधार, सूचना तथा पर्यटन सेवामार्फतआबद्ध गरिनेछ।
- निर्माणाधीन धर्मशाला, रक गार्डेन तथा अन्य पर्यटकीय पूर्वाधारहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न गरी सार्वजनिक–निजी-सामुदायिक साझेदारीको माध्यमबाट सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्दै स्थानीय आय र रोजगारी अभिवृद्धि गरिनेछ।

Scanned with CamScanner

- हलेसी क्षेत्रको धार्मिक, सांस्कृतिक तथा प्राकृतिक सम्पदाको राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा प्रवर्द्धन गर्न डिजिटल प्लेटफर्म, वृत्तचित्र, पर्यटन सूचना सामग्री, प्रकाशन तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- होमस्टे पर्यटनलाई स्थानीय अर्थतन्त्रसँग जोड्दैरैथाने खानाका परिकार, स्थानीय संस्कृति, कला र जीवनशैलीमा आधारित पर्यटन उत्पादनहरूको विकास तथा बजारीकरणमा प्रोत्साहन गरिनेछ।
- किरात सभ्यता, स्थानीय इतिहास, भाषा, संस्कृति, मौलिक ज्ञान, परम्परागत सीप तथा पुरातात्त्विक सम्पदाको संरक्षण, अनुसन्धान, अभिलेखीकरण र प्रदर्शनका लागि सांस्कृतिक संग्रहालय तथा व्याख्या केन्द्र स्थापना गरिनेछ।
- हलेसी मन्दिर क्षेत्र, बजार क्षेत्र तथा प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्यहरूलाई सफा, सुरक्षित, व्यवस्थित र आकर्षक बनाउँदै सडक बत्ती, संकेत प्रणाली, विश्रामस्थल तथा सरसफाइ व्यवस्थापनलाई सुदृढ गरिनेछ।
- पर्यटन क्षेत्रमा निजी क्षेत्र, सहकारी, सामुदायिक संस्था तथा स्थानीय युवाको सहभागिता अभिवृद्धि गर्दै पर्यटन उद्यमशीलता, रोजगार र लगानीमैत्री वातावरण सिर्जना गरिनेछ।
- धार्मिक तथा सांस्कृतिक महत्वका पर्व, उत्सव, महोत्सव तथा पर्यटन कार्यक्रमहरूलाई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक आकर्षण बढाइनेछ।
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय नगर तथा पर्यटन गन्तव्यहरूसँग सहकार्य, अनुभव आदान–प्रदान र पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि भगिनी (सिस्टर) शहर सम्बन्ध विस्तार गरिनेछ।
- हलेसी महादेव क्षेत्र लगायतका महत्वपूर्ण धार्मिक, सांस्कृतिक तथा प्राकृतिक सम्पदाहरूको राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता अभिवृद्धिका लागि आवश्यक अध्ययन, दस्तावेजीकरण तथा सूचीकरण सम्बन्धी पहल गरिनेछ।

(ग) सहकारीः

- सहकारी संस्थाहरूमा सुशासन, पारदर्शितावित्तीय अनुशासन तथा उत्तरदायित्व अभिवृद्धि गर्दै बचतकर्ताको हित संरक्षणलाई प्राथमिकतादिइनेछ।
- सहकारी संस्थाहरूको डिजिटल अभिलेखीकरण, सूचना व्यवस्थापन तथा प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहलाई प्रोत्साहन गरी सहकारी क्षेत्रलाई आधुनिक र विश्वसनीय बनाइनेछ।
- उत्पादन, उद्यमशीलता, कृषि तथा स्थानीय रोजगारीसँग सहकारी क्षेत्रको साझेदारी अभिवृद्धि गर्दै बचत तथा लगानीलाई उत्पादनशील क्षेत्रमा परिचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ।

(घ) जलश्रोत तथा सिँचाई

- नगरपालिका क्षेत्र भित्र पर्ने कोशी करिडोर भूभागमा रहेका भाडबेसी, डिकुवा, रुपाटार कुर्ले र हैदे दाम्दले लिफ्टिङ सिँचाई, बुलाखोला सिंचाई प्रविधिलाई अबलम्बन गरीसिँचाई क्षेत्रको विस्तारका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरि यसै आर्थिक बर्ष भित्र सम्पन्न गरिनेछ ।
- भौगोलिक र धरातलिय भिन्नताको आधारमा थोपा सिँचाई, रिचार्ज तथा कृषि पोखरी, सिँचाई कुलो निर्माण गरी जलस्रोतको समुचित उपयोग गरी खाद्यान्न बालीको उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउन जोड दिईनेछ ।
- डि सि आर एल परियोजनाबाट संचालन भएको जल उपभोक्ता संरक्षण उपभोक्ता संस्थालाई मर्मत सम्भार कोषको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

(ङ) रोजगार, सीप तथा उद्यमशीलताः "सीप, श्रम र उद्यम समृद्धिको त्रिवेणी"

- साविक रोजगार सेवा केन्द्रलाई रोजगार, सीप तथा उद्यमशीलता केन्द्रका रुपमा रुपान्तरण गरि एकीकृत सेवा प्रवाह गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

Scanned with CamScanner

- स्थानीय श्रम बजारको माग र आपुर्तिको अवस्थाको आधारमा सीप तथा उद्यमशीलता विकास तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
- युवाहरूलाई आफ्नो रुचि,क्षमता,सीप,व्यक्तित्व र लक्ष्यअनुसार उचित शैक्षिक तथा व्यावसायिक मार्ग छनोट गर्नYouth Career Counseling सञ्चालन गरिनेछ ।
- उद्योग तथा व्यावसाय दर्ता/नवीकरण, स्थायी लेखा नम्बर लगायत अन्य आवश्यक कानूनी प्रक्रियाका लागि परामर्श तथा सहजिकरण गरिनेछ ।
- स्थानीय रैथाने उत्पादनमा आधारित उद्योग,पुष्पखेतीमौरीपालन, धार्मिक सामग्री उत्पादन, हस्तकला तथा लघु उद्यम प्रवर्द्धनमार्फत दिगो रोजगारी सिर्जना गर्न प्रविधि हस्तान्तरण र व्यावसाय परामर्श गरिनेछ।
- आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ मा नयाँ उद्यमीहरु पहिचान गरि कम्तिमा १०० वटा लघुघरेलु तथा साना उद्योगहरूको स्थापना, प्रवर्द्धन र विस्तार गरिनेछ।
- महिला, दलित, जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, बेरोजगार युवा, विपन्न समुदाय तथा वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरूलाई उद्यम विकास कार्यक्रममा प्राथमिकता दिइनेछ।
- स्थानीय उत्पादनको ब्राण्डिङ, प्याकेजिङ, प्रवर्द्धन, बजारीकरण, सीप/रोजगार तथा प्रदर्शनी मेला, उद्योग दिवस तथा बिक्री कक्ष मार्फत बजार पहुँच विस्तार गरिनेछ।

२.सामाजिक विकास

(क) खानेपानी तथा सरसफाई

- दीगो विकासको लक्ष्यहासिल गर्ने गरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनाहरु लोचा, शहरबोटे भालुखोला, जुकेखोला, धाराखोला कोलिसा खानेपानी यसै वर्ष सम्पन्न गरिनेछ ।
- लोचा, सहरबोटे,राटमाटे र जुकेखोला, आयोजनाहरु सम्पन्न गरि यस आर्थिक बर्षबाटभुल्केखोला, डिकखोला, अलैचिखोला, धाराखोला, फलाटे खानेपानी, सिम्ले खानेपानी, रानागाउँ सल्ले लिफ्टिङ लगायत विभिन्न खानेपानी आयोजनाहरुलाई आवश्यक बजेट विनियोजन तथा समन्वयन गरि खानेपानी विस्तार गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्र तथा नगर क्षेत्र बाहिर रहेका जलस्रोत अनुकुल पर्नेमुहान पहिचान गरी पहिचान भएका मुहानलाई दिगो संरक्षण गरी उपयोगमाल्याइनेछ।
- बृहत लिफ्टिङ खानेपानी आयोजना व्यबस्थित संचालन र सुद्धिकरणको लागि आवश्यक सहयोगर सहजिकरण गरिनेछ।
- आकासे पानी संकलन तथा प्रशोधन गरी विभिन्न विद्यालय तथा बस्तीहरुमा शुद्ध पिउने पानीको पहुँच विस्तार गरिनेछ ।
- धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रहरुमा नियमित रुपमा संकलन हुने फोहोरलाई उचित व्यवस्थापनको अध्ययन तथा अनुसन्धान गरी प्राङ्गारिक मल उत्पादन एवं पुन प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।
- नगरपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेको खानेपानी तथा सिंचाई व्यवस्थापन गर्नका लागि खानेपानी वोर्डको गठन गरिनेछ ।

(ख) शिक्षा

- शिक्षालाई सर्वसुलभ गुणस्तरीय र जीवनोपयोगी बनाइने छ।यसका लागि कानुनी, नीतिगत र संस्थागत सुधार गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरुलाई विद्यार्थी संख्या र भौगोलिक दुरी र आवश्यकताका आधारमा कक्षा घटाउने तथा विद्यालय मर्ज गरी आवसीय विद्यालय सञ्चालनमा जोड दिइनेछ।
- अनिवार्य तथा निशुल्क शिक्षालाई कार्यान्वय गर्न शुन्य शुल्क नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत बालविकास सहजकर्ता तथा विद्यालय कर्मचारीहरु तथा सामुदायिक अध्ययन केन्द्रका परिचालिकाहरुलाई आवश्यकता र कार्य सम्पादनको आधारमा संघीय ससर्त अनुदानमा थप दिदै आएको तलब भत्तालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्वास्थ्यको लागि खेलकुद राष्ट्रको लागि खेलकुद" भन्ने मूल नारालाई सार्थक बनाउन बालबालिको सर्वाङ्गिण विकासको लागि राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ।
- शिक्षालाई सीप, संस्कार र प्रविधिसँग जोड्दै सामुदायिक विद्यालयलाई उत्कृष्टविद्यालयको रुपमा विकास गरिनेछ।
- विद्यालयहरुका सिकाइ अनुभव साटासाट गर्न नियमित घुम्ती प्रधानाध्यापक बैठक सञ्चालन गरिनेछ ।
- विद्यालयको शैक्षिक, प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय नेतृत्वलाई प्रभावकारी बनाउन, प्रधानाध्यापकसँग कार्य सम्पादन करार सम्झौता गरी मूल्याङ्कनमा आधारमा थप प्रोत्साहन गरिनेछ।
- शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न अभिभावक तथा विद्यार्थीबीच सचेतना शिक्षा कार्यक्रम गरी विद्यार्थी, अभिभावकशिक्षकहरूबीच त्रिपक्षीय सम्बन्ध प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- शैक्षिक अवलोकन भम्रणका माध्यमबाट सिकाइ अनुभव तथा व्यवस्थापकीय कार्यहरुको अनुभव आदनप्रदान गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरू वीच विभिन्न विधामा प्रतिस्पर्धा गराइ विद्यार्थीको प्रतिभा पहिचान (Talent Hunt) सञ्चालन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- प्रत्येक विद्यालयमा बाल क्लव गठन बाल क्लवको माध्यमबाट बालबालिकाहरुको नेतृत्व क्षमता विकास हुने क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरस्तरीयपरीक्षालाई थप मर्यादित, व्यवस्थित र बैज्ञानिक रुपमा सञ्चालन गरी नतिजाका आधारमा उत्कृष्ट विद्यार्थी तथा संस्थागत क्षमता विकासका सूचकका आधारमा सामुदायिक विद्यालयलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- शिक्षकहरूका लागि सेवा प्रवेश, पुनर्ताजकी तथा प्रविधि प्रयोगमा आधारित सूचना प्रविधि मैत्री तालिम सञ्चालन गरिनेछ।
- आधारभूत तहमा स्थानीय भाषा र संस्कृती झल्कने गरी मातृभाषा तथा स्थानीय पाठ्यक्रममा आधारित पाठ्यपुस्तक विकास गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- महिला शिक्षकहरु प्रसुति विदामा बसेको समयमा हुने शैक्षिक क्षति न्युनीकरणका लागि प्रसुति सट्टा शिक्षकको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिनइने छ।
- विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रममा स्थानीय उत्पादन खपत हुने गरी विद्यालयमा नै अनिवार्य दिवा खाजा खुवाउने व्यवस्था मिलाइने छ।
- बालबालिकामा कर्तव्य परायण, अनुशासित, स्वावलम्बी, सच्चरित्रवान तथा सुयोग्य नागरिकको भावाना विकास गराई दैवी प्रकोप तथा दुर्घटनामा परेका व्यक्तिहरूको उद्धार तथा सहायता कार्यमा परिचालन गर्नविद्यालय स्काउट कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- प्रारम्भिक बाल विकासमा बालबालिकाको जग बलियो बनाउन रातो बंगलासँगको साझेदारीमा सार्थक बाल सिकाइ कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- प्रविधि मैत्री शिक्षण गरी गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्नका लागि प्रत्येक वडामा १ वटा विद्यालयलाई नमूना विद्यालयको रुपमा विकास गरिने छ ।
- आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ देखि स्कुल बस सेवा सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- विद्यार्थीहरुलाई रैथाने सीप, कला र उद्यमशीलतासंग जोड्न पढ्दै कमाउदै कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(ग) स्वास्थ्य तथा पोषण

- नगरभित्रका सबै नागरिकलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सहज, सर्वसुलभ र निःशुल्क पहुँच सुनिश्चित गर्दै स्वास्थ्य सेवालाई गुणस्तरीय, प्रभावकारीबनाइनेछ।
- स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा विस्तार गर्दै सबै घरपरिवारलाई समेट्ने गरी अनिवार्य सहभागितागरिनेछ।
- कुपोषण न्यूनीकरणका लागि समुदायस्तरमा खोजी अभियान सञ्चालन गरी कुपोषितबालबालिका पहिचान, उपचार र पोषण सुधार सेवामा आबद्ध गरिनेछ।
- नगर अस्पतालबाट २४ सै घण्टा एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूलाई स्वास्थ्य संस्थाको सिफारिसका आधारमा निःशुल्क सेवा निरन्तर प्रदान गरिनेछ।
- विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवामा पहुँच विस्तार गर्न टेलिमेडिसिन सेवा सञ्चालनका लागि सुविधा सम्पन्न अस्पतालहरूसँग समन्वय गरी प्रविधिमैत्री स्वास्थ्य सेवा प्रणाली विकास गरिनेछ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको भूमिका सुदृढ गर्दै उनीहरूलाई प्रदान गर्दिँदै आएको मासिक रु १५०० प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरता दिँदै क्षमता अभिवृद्धिगरिनेछ।

(घ) आयुर्वेद स्वास्थ्य

- हलेसी आयुर्वेद औषधालयबाट प्रदान हुँदै आएको पञ्चकर्म लगायतका आयुर्वेदिक सेवाहरूलाई थप व्यवस्थित, गुणस्तरीय र पहुँचयोग्य बनाउँदै आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवाको विस्तार गरिनेछ।
- जडीबुटी तथा औषधीजन्य वनस्पतिको उत्पादन, प्रशोधन र बजारीकरणमा संलग्न कृषक, समूह तथा सहकारीहरूलाई प्रोत्साहन गर्न आवश्यक अनुदान, प्राविधिक सहयोग तथा क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने कुरिलो लगायतका बहुमूल्य जडीबुटीहरूको संरक्षण, खेती विस्तार, मूल्य अभिवृद्धि तथा बजार व्यवस्थापनमार्फत आयआर्जन र रोजगारी सिर्जनामा जोड दिइनेछ।

(ङ) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

- **"हलेसीका महिला उत्पादन र आम्दानीमा पहिला"**भन्ने नारालाई कार्यान्वयन गर्दै महिला, दलित, जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा पछाडि परेका समुदायहरूको नीति निर्माण, योजना तर्जुमा र निर्णय प्रक्रियामा अर्थपूर्ण सहभागिता र नेतृत्व विकासलाई सुनिश्चित गरिनेछ।
- लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरणका लागि संस्थागत संयन्त्रलाई सुदृढ गर्दै लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष, बालिका बचत कार्यक्रम तथा आमा समूहहरूका लागि सञ्चालित बिउपूँजी तथा घुम्ती कोष कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा विस्तार गरिनेछ।
- एकल महिला, एकल पुरुष, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा विपन्न समुदायका लागि सीप विकास, उद्यमशीलता र जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरी आत्मनिर्भरता अभिवृद्धि गरिनेछ।
- बाल विवाह अन्त्यका लागि विद्यालय, टोल विकास संस्था र समुदायस्तरमा सशक्त जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै बालमैत्री नगर घोषणाका लागि आवश्यक ५१ सूचकहरूको कार्यान्वयन तीव्र पारिनेछ।

(च) युवा तथा खेलकुद

- युवाहरुको व्यक्तित्व विकास गर्न स्थानीय खेलकुद क्लब/संघसंस्थाहरूमा सहकार्य मार्फत युवा लक्षित खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- खेलकुद क्षेत्रको विकास गर्नका लागि सुविधा सम्पन्न कवर्डहल निर्माण गरिनेछ ।

- नगरपालिकाको सिफारिसमा अन्तरपालिका तथा जिल्लामा सामुहिक सहभागी भई प्रथम, द्वितीय र तृतीय स्थान हासिल गर्ने खेलाडी तथा समुह/क्लवलाई क्रमश १ लाख, ५० हजार र ३० हजार प्रोत्साहन स्वरुप नगद प्रदान गरिनेछ ।
- खेलप्रेमीहरुको क्षमता विकासका लागि अन्तरपालिका स्तरिय तुवाचुङ (भलिवल) कप आयोजनाको शुरुवात गरिनेछ ।

(छ) भाषा तथा सस्कृति

- स्थानीय भाषा, लिपि, गीत, भेषभूषा, कला तथा सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण, अभिलेखीकरण र प्रवर्द्धन गर्दै भावी पुस्तासम्म हस्तान्तरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- नगरभित्रका मौलिक सांस्कृतिक सम्पदाहरू जस्तै नौमति बाजा, बालन, लाखे नाच, साकेला, संगिनी, पुटपुटे नाच लगायतका परम्परागत कला–संस्कृतिको संरक्षण, नियमित अभ्यास र सार्वजनिक प्रदर्शनलाई संस्थागत गरिनेछ।
- सांस्कृतिक पर्यटन महोत्सव सञ्चालन गरिनेछ।
-

(ज) सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण र पञ्जिकरण

- संविधानले सुनिश्चित गरेको सामाजिक सुरक्षाको हकलाई कार्यन्वयन गर्न नगरपालिका भित्र रहेका जेष्ठ नागरिक, अपाङगता भएका व्यक्ति, एकल महिला, दलित तथा पिछडिएका वर्गका नागरिकलाई नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सम्पूर्ण सेवा सुविधमा प्राथमिकतामा राखि कार्य गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्न बैकसम्म आउन नसक्ने जेष्ठ नागरिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई टोल स्तरमा गई भत्ता वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ।

३.पूर्वाधार विकास

(क) सडक तथा यातायत

- नगरयातायात गुरुयोजनानिर्माण बमोजिम सडक क्षेत्राधिकारनिर्धारण, स्तरोउन्नती तथा विस्तारगरिनेछ ।
- सडकको पँहुच भन्दा बाहिर रहेका वस्तीहरुलाई उच्च प्रथामिकतामा राखी सडक विस्तार गरिनुका साथै अन्तरवडा, अन्तरपालिका र अन्तर जिल्ला जोड्ने रणनीतिक महत्वका सडकहरुलाई निर्माण तथा स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- नगरपालिका भित्रका अत्यावश्यक तथा नियमित सेवामा सहज पहुँच सुनिश्चित गर्न सडक मर्मत तथा सम्भार कार्यलाई रोजगारी सिर्जना सहित सडक हेरालुको व्यवस्था गरिनेछ ।
- पर्यटन सडकहरुलाई प्रकृतितथा संस्कृति मैत्री बनाई हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका खण्डको पुष्पलाल मध्यपहाडी लोकमार्ग र हलेसी धितुङ रेग्मीटार सडकलाई नमुनाको रुपमा इको-रोड/पर्यावरण मैत्री सडकका रुपमा बिकास गर्न प्रयास गरिनेछ ।
- दुधकोशी, सुनकोशी करिडोर, नगर रिङ रोड निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगर स्तरीय सडक संरक्षण र सुरक्षाको लागि आवश्यक कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

(ख) भवन,आवास तथा सहरी विकास

- भू-बनोट,क्षमता, उपयुक्तता र भू-उपयोगको आधारमा योजनाबद्व रुपमा नगरभित्रका सम्बम्भावित क्षेत्रहरुलाई एकीकृत वस्ति विकास/बजारिकरण/शहरीकरण गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सुकुम्बासी बस्ती व्यवस्थापनका क्रममा विस्थापित भई अन्यत्र बसोबास गरिरहेका हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाका नागरिक पुनः नगरपालिकाभित्र बसोबास गर्न आएमा आवास निर्माणका लागि प्रतिघर रु. ५ लाखसम्म सहयोग उपलब्ध गराइनेछ।

- स्थानीय स्तरमा उत्पादित इन्टरलक ब्लक र टायललाई निजि तथा सामुदायिक भवनहरुमा प्रयोग गरीनेछ ।
- नगरपालिकाको प्रशासकीय भवन, स्वास्थ्य चौकी भवन,सामुदायिक भवन क्रमशः निर्माण तथा स्तरोन्नति गरी सेवा सञ्चालन गर्नका लागि बहुउपयोगी बनाइदै लगिनेछ।
- निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको नगर अस्पताल सम्पन्न गरी गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिने छ ।
- नगरपालिका भित्र निर्माण हुने भौतिक संरचना निर्माण गर्दा अपाङ्गमैत्री, बालमैत्रीको र महिलामैत्री अवधारणलाई अवलम्बन गरिनेछ।
- बजार र ग्रामिण क्षेत्रमा खुल्ला स्थानमा खेलकुद मैदान,हरियालि पार्क,पुष्पवाटिका र पोखरी निर्माण गरिनेछ।
- भवन संहितालाई कार्यान्वयनमा जोड दिईनेछ ।

(ग) विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा

- वैकल्पिक ऊर्जा प्रविधिको विकास, विस्तार र उपयोगका लागि नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारका नीति, १६औं योजनाको लक्ष्यअनुरूप सम्बन्धित संघ–संस्था, निजी क्षेत्र र विकास साझेदारहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ।
- ऊर्जा दक्षता अभिवृद्धि गर्न विद्युतीय चुलो, सुधारिएको चुलो तथा अन्य स्वच्छ ऊर्जा प्रविधिहरूलाई लागत साझेदारीका आधारमा क्रमिक रूपमा विस्तार गरिनेछ।
- नगर उर्जा योजना (Municipal Energy Plan – MEP) लाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्दै ऊर्जा उत्पादन, वितरण र उपयोगमा दिगो, वातावरणमैत्री र स्थानीय स्रोतमा आधारित प्रणाली विकास गरिनेछ।
- नगरका मुख्य सडक, सार्वजनिक स्थल तथा घना बस्तीहरूमा सौर्य बत्ती जडान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै सुरक्षित, उज्यालो र ऊर्जा–मैत्री नगरनिर्माण गरिनेछ।

४.वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

(क) विपद् व्यवस्थापन/जलवायु परिवर्तन

- संविधानद्वारा प्रत्याभूत नागरिकको जीवन सुरक्षा अधिकारलाई आधार मानी विपद् जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी, प्रतिकार्य, पुनःस्थापना तथा पुनर्निर्माणलाई एकीकृत प्रणालीमार्फत प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।
- संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय, रेडक्रस, गैरसरकारी संस्था, सञ्चार माध्यम, निजी क्षेत्र र समुदायसँगको समन्वयमा विपद् पूर्व तयारी, आपतकालीन उद्धार तथा राहत व्यवस्थापनलाई संस्थागत र चुस्त बनाइनेछ।
- विपद् व्यवस्थापन कोषलाई दिगो, पारदर्शी र पर्याप्त स्रोतयुक्त बनाउँदै विपद् व्यवस्थापन कार्यविधि अनुसार तत्काल राहत, उद्धार र पुनःस्थापनाका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ।
- जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा न्यूनीकरणका लागि हरित विकास, स्वच्छ ऊर्जा, वन संरक्षण, जलाधार संरक्षण तथा वातावरणमैत्री पूर्वाधार विकासलाई प्राथमिकता दिइनेछ।
- नगर क्षेत्रका सबै वडाहरूमा जोखिम मूल्याङ्कन (Risk Assessment), विपद् संवेदनशीलता विश्लेषण तथा जोखिम नक्साङ्कन (Hazard Mapping) गरी त्यसको आधारमा पूर्वसूचना प्रणाली, योजना तर्जुमा र विकास निर्माण कार्य सञ्चालन गरिनेछ।

(ख) वन, वातावरण तथा भू-संरक्षण सम्बन्धी

- वन, जैविक विविधता, जलाधार तथा प्राकृतिक स्रोतहरूको दिगो संरक्षण, संवर्द्धन र व्यवस्थापन गर्दै हरित, स्वच्छ, जलवायुमैत्री तथा विपद् उत्थानशील नगर निर्माणका लागि **"हरित हलेसी अभियान"**सञ्चालन गरिनेछ।
- कृषि - वन (Agroforestry), सामुदायिक वन, निजी वन तथा कबुलियती वनमार्फत बाँस, चिउरी, अमला, टिमुर, खयर लगायत बहुउपयोगी तथा औषधिजन्य वनस्पतिको उत्पादन, प्रशोधन र बजारीकरणलाई प्रोत्साहन गरी हरित अर्थतन्त्र तथा स्थानीय रोजगारी प्रवर्द्धन गरिनेछ।
- वन डढेलो, अवैध वन पैदावार ओसारपसार, वन अतिक्रमण तथा जैविक विविधतामाथिको जोखिम न्यूनीकरण गर्न सामुदायिक सहभागितामा आधारित अनुगमन, संरक्षण तथा व्यवस्थापन प्रणालीलाई सुदृढ गरिनेछ।
- जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा न्यूनीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै पहिरो, भू–क्षय, नदी कटान तथा माटो संरक्षणका लागि वृक्षारोपण, जैविक इन्जिनियरिङ र जलाधार संरक्षणका कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापनलाई स्रोतमै वर्गीकरण, पुनःप्रयोग, पुनर्चक्रण तथा वैज्ञानिक व्यवस्थापन प्रणालीमा आधारित बनाउँदै धार्मिक, पर्यटकीय, बजार तथा सार्वजनिक क्षेत्रलाई सफा, स्वच्छ र प्रदूषणमुक्त बनाइनेछ ।
- जलस्रोत, सिमसार, पोखरी, मूल तथा मुहानहरूको संरक्षण र पुनर्जीवन गर्दै वातावरण संरक्षण, हरित पूर्वाधार विकास तथा कार्बन न्यूनीकरणसम्बन्धी कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिनेछ।

५. सुशासन तथा संस्थागत विकास

(क) मावन संशाधन विकासः-

- संविधानले प्रत्याभूत गरेको सुशासन, सेवा प्रवाह र दक्ष सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणाअनुसार कर्मचारी व्यवस्थापनलाई कार्यसम्पादनमा आधारित प्रणाली (Performance Based Management) मा रूपान्तरण गर्दै जिम्मेवारी, उत्तरदायी बनाईकर्मचारीको कार्य सम्पादनका आधारमा प्रोत्साहन तथा अतिरिक्त भत्ता उपलब्ध गराईने नीति अबलम्बन गरि एकीकृत रूपमा लागू गरिनेछ।
- स्थानीय तहको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण (O&M Survey) लाई आधार मानी नगरपालिकाको संगठन संरचना पुनरावलोकन गरी सबै पदहरूको स्पष्ट कार्यविवरण (Job Description) तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ। साथै, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा पुरस्कारको व्यवस्था संस्थागत गरिनेछ।
- नेपाल सरकारको सुशासन तथा सेवा प्रवाह सुधार नीतिअनुसार नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने सम्पूर्ण सार्वजनिक सेवा छरितो, पारदर्शी, उत्तरदायी र सेवाग्राहीमैत्री बनाउँदै डिजिटल सेवा प्रणाली विस्तार गरिनेछ।
- कर्मचारी, शिक्षक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरूको दक्षता अभिवृद्धिका लागि आवश्यकता पहिचानमा आधारित तालिम, पुनर्ताजगी कार्यक्रम तथा पेशागत क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- सम्पूर्ण करार तथा अस्थायी कर्मचारीहरूको सामाजिक सुरक्षा र मनोबल अभिवृद्धिका लागि योगदानमा आधारित कर्मचारी कल्याण कोषमा आवद्ध गरिनेछ।
- नगरप्रहरी हरुको क्षमता विकास गर्नकालागी आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

(ख)सुशासन, डिजिटल सेवा प्रवाह तथा संस्थागत सुदृढीकरण सम्बन्धी

- **जवाफदेही, पारदर्शी र भ्रष्टाचारमुक्त स्थानीय शासनकायम** गर्न सार्वजनिक सुनुवाइ, सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, नागरिक बडापत्र तथा गुनासो व्यवस्थापन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ। साथै बेरुजु फछ्र्यौट, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तथा वित्तीय जोखिम न्यूनीकरणलाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ।
- **"डिजिटल हलेसी तुवाचुङ, सहज सेवा प्रवाह"**अभियान सञ्चालन गर्दै ई–गभर्नेन्स, ई–भुक्तानी, ई–सिफारिस, डिजिटल अभिलेखीकरण तथा विद्युतीय कार्यालय व्यवस्थापन प्रणालीको विस्तार गरी कागजरहित र प्रविधिमैत्री प्रशासनको विकास गरिनेछ।

- "तपाईं जहाँ, नगरपालिकाको सेवा त्यहीं"अवधारणालाई सुदृढ गर्दै अनलाइन, मोबाइल तथा वडा–स्तरीय सेवा केन्द्रमार्फत नागरिकलाई छिटो, सहज र पहुँचयोग्य सेवा उपलब्ध गराइनेछ।
- स्थानीय शासन कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन प्रणाली (Local Governance Performance Assessment System)दिगो विकास लक्ष्य (SDGs) तथा नतिजामूलक व्यवस्थापन प्रणालीका सूचकहरूसँग आबद्ध गरी योजना तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ।
- खुला सरकार (Open Government) को अवधारणालाई आत्मसात् गर्दै सार्वजनिक सूचना, बजेट, योजना, खरिद तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी विवरणलाई डिजिटल माध्यमबाट नियमित सार्वजनिक गरी नागरिक सहभागिता, सामाजिक उत्तरदायित्व र संस्थागत सुशासनलाई सुदृढ गरिनेछ।

(ग) अनुसन्धान तथा विकास

- नगरपालिकाभित्र रहेका कृषि, वन, जलस्रोत, खानीजन्य सम्भावना, धार्मिक, सांस्कृतिक, पर्यटकीय तथा पुरातात्विक महत्वका क्षेत्रहरूको पहिचान (हलेसी मन्दिर परिसर), अध्ययन, अनुसन्धान तथा अभिलेखीकरण गरी विकासका सम्भावनालाई उत्पादन, उत्पादकत्व, रोजगारी र आयआर्जनसँग आबद्ध गरिनेछ।
- स्थानीय स्रोत, साधन, जैविक विविधता, परम्परागत ज्ञान, सीप तथा प्रविधिको संरक्षण, अनुसन्धान र नवप्रवर्तनलाई प्रोत्साहन गर्दै दिगो विकास तथा स्थानीय अर्थतन्त्र सुदृढीकरणमा जोड दिइनेछ।

(घ) न्यायिक सेवा तथा मेलमिलाप

- न्यायिक समिति र वडामा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरुबाट प्रवाह हुने सेवालाई थप व्यबस्थितर आधुनिक बनाइनेछ।
- सूचना प्रविधिको उच्चतम प्रयोगबाट न्याय सम्पादन कार्यलाई सरल, सहज र पहुँचयोग्य बनाईनेछ।
- न्याय सम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन अन्तरस्थानीय तह अध्ययन तथा अवलोकन गरिनेछ।
- न्यायिक समितिको प्रभावकारिता समुदायमा विस्तार गर्न युवा विद्यार्थी लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(ङ) राजस्व

- नगरपालिकाको आन्तरिक आय अभिवृद्धिका लागि कर तथा गैरकर राजस्वका सम्भावित स्रोतहरूको पहिचान, अभिलेखीकरण तथा परिचालन गरी राजस्वको दायरा विस्तार गरिनेछ।
- करका दर तथा दायरालाई स्थानीय आर्थिक अवस्था, करदाताको क्षमता र वैज्ञानिक आधारमा पुनरावलोकन गर्दै कर प्रणालीलाई न्यायोचित, पारदर्शी तथा करदातामैत्री बनाइनेछ।
- करदाता शिक्षालाई प्रभावकारी बनाउँदै कर सचेतना, स्वेच्छिक कर सहभागिता तथा कर संस्कृतिको विकासमा जोड दिइनेछ।
- राजस्व प्रशासनलाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाउँदै डिजिटल भुक्तानी, विद्युतीय अभिलेख तथा 'सूत्र' प्रणालीमार्फत राजस्व संकलनलाई थप प्रभावकारी र पारदर्शी बनाइनेछ।
- नगर क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका व्यवसाय, उद्योग, होटल, होमस्टे, पर्यटकीय तथा अन्य व्यावसायिक गतिविधिहरूलाई अनिवार्य रूपमा दर्ता गरी करको दायराभित्र ल्याइनेछ।
- हलेसी क्षेत्रको धार्मिक, सांस्कृतिक तथा पर्यटकीय गतिविधिबाट सिर्जित आर्थिक अवसरहरूको व्यवस्थापन गरी स्थानीय राजस्व अभिवृद्धि गरिनेछ।
- भवन निर्माण, नक्सा पास तथा सम्पत्ति अभिलेखीकरणलाई व्यवस्थित र अनिवार्य बनाउँदै सम्पत्ति तथा भवन करको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ।
- प्राकृतिक तथा नदीजन्य स्रोतहरूको वातावरणीय मापदण्ड अनुरूप उपयोग, व्यवस्थापन तथा नियमन गरी प्राप्त हुने राजस्वलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।

➢ राजस्व चुहावट नियन्त्रण, उत्कृष्ट करदाताको सम्मानमार्फत सुशासनयुक्त र उत्तरदायी राजस्व प्रणालीको विकास गरिनेछ।

(च) सञ्चार तथा सूचना प्रविधि

१. नगरपालिकाका सबै प्रशासनिक सेवा क्रमशः डिजिटल माध्यमबाट उपलब्ध गराइने।
२. कार्यालयका अभिलेख तथा दस्तावेजहरूको डिजिटल अभिलेखीकरण (Digitization) कार्यलाई प्राथमिकता दिइने।
३. आवश्यक कम्प्युटर, सर्भर, नेटवर्क उपकरण तथा सुरक्षा प्रणालीको स्तरोन्नति गरिने।
४. व्यक्तिगत तथा संस्थागत तथ्यांकको सुरक्षित व्यवस्थापनका लागि डेटा संरक्षणका उपायहरू अवलम्बन गरिने।
५. कृत्रिम बुद्धिमत्ता (AI), डेटा विश्लेषण तथा आधुनिक प्रविधिको स्थानीय सरकारमा उपयोगको सम्भाव्यता अध्ययन गरिने।
६. सार्वजनिक खरिद, बजेट, योजना, प्रगति तथा निर्णय सम्बन्धी जानकारी समयमै प्रकाशन गरिने।
७. नगरपालिकाको दिगो विकास, सुशासन सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी र नतिजामखीबनाउन उच्चतमप्रविधिको प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।

६. अन्तर सम्बन्धित विषयहरु

➢ नगरपालिकामा उपलब्ध भौतिक, मानवीय, प्राविधिक तथा प्राकृतिक स्रोत–साधनको अधिकतम उपयोग सुनिश्चित गर्दै राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय विकास साझेदार, गैरसरकारी संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग सहकार्य र समन्वयमार्फत आवश्यक स्रोत परिचालन गरिनेछ।
➢ समृद्ध, व्यवस्थित र दिगो नगर निर्माणका लागि दीर्घकालीन सोचसहित परियोजना तथा कार्यक्रमहरूको पहिचान, अध्ययन, प्राथमिकीकरण र तयारी गर्न नगर योजना आयोगलाई थप सहभागीतामूलक बनाई"योजना बैंक" निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।
➢ दिगो विकास लक्ष्य (SDGs) प्राप्तिका लागि संघ, प्रदेश, विकास साझेदार तथा सरोकारवाला निकायसँग प्रभावकारी सहकार्य गर्दै नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको एकीकृत र परिणाममुखी कार्यान्वयन गरिनेछ।
➢ ज्ञान, प्रविधि, असल अभ्यास, लगानी तथा सांस्कृतिक आदान–प्रदान प्रवर्द्धन गर्न देशभित्र तथा बाहिरका नगरपालिकासँग मितेरी तथा भगिनी सम्बन्ध स्थापना एवं विस्तार गरी अन्तर–स्थानीय सहकार्यलाई सुदृढ गरिनेछ।
➢ यसै आर्थिक वर्षबाट नगरपालिकाबाट भुमी प्रशासन सम्बन्धी सेवा सुचारू गरिनेछ ।

७. योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

➢ विकास आयोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन सुनिश्चित गर्न वडा कार्यालयबाटै योजना सम्झौता, उपभोक्ता समिति अभिमुखीकरण तथा परियोजना व्यवस्थापनसम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
➢ आयोजनाको पहिचान, अध्ययन, मूल्याङ्कन, छनोट, प्राथमिकीकरण तथा पूर्वतयारीलाई व्यवस्थित गर्न परियोजना बैंक (Project Bank) निर्माण गरी स्रोतसहितका तयारी सम्पन्न आयोजनालाई मात्र क्रमशः कार्यान्वयनमा लगिने व्यवस्था गरिनेछ।
➢ योजना तर्जुमादेखि कार्यान्वयनसम्म संस्थागत संरचना, स्रोत व्यवस्थापन, जिम्मेवारी निर्धारण, कार्यसम्पादन सूचक तथा अनुगमन–मूल्याङ्कन प्रणालीलाई एकीकृत गरी नतिजामूलक विकास व्यवस्थापनलाई सुदृढ बनाइनेछ।

- विकास आयोजना तथा कार्यक्रमको गुणस्तरीय कार्यान्वयन, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व अभिवृद्धिका लागि सूचना प्रविधिमा आधारित अनुगमन प्रणाली, नियमित सार्वजनिक समीक्षा तथा नागरिक सहभागितामूलक सामाजिक परीक्षणलाई प्रभावकारी बनाइनेछ।

उपस्थित नगरसभाका सदस्यज्यूहरु

अन्त्यमा, नेपालको संविधानले आत्मसात् गरेका लोकतान्त्रिक मूल्य–मान्यता, समावेशी विकासको अवधारणा, दिगो विकासका लक्ष्यहरू, राष्ट्रिय तथा प्रदेशस्तरमा निर्धारित विकास प्राथमिकताहरू र हलेसी तुवाचुङ नगरवासीहरूको समृद्ध, सुशासित तथा समुन्नत नगर निर्माणको साझा आकांक्षालाई यस नीति तथा कार्यक्रमले समेट्ने प्रयास गरेको छ।

यस नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने क्रममा महत्वपूर्ण सुझाव, परामर्श तथा सहयोग प्रदान गर्नुहुने नगरभित्रका राजनीतिक दल, विषय विज्ञ, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र, सञ्चारकर्मी, विकास साझेदार, कर्मचारी तथा सम्पूर्ण नगरवासीप्रति हार्दिक आभार तथा कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु। यहाँहरूबाट प्राप्त रचनात्मक सुझाव तथा सहयोगले यस नीति तथा कार्यक्रमलाई अझ व्यवहारिक, समावेशी र परिणाममुखी बनाउन महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएको छ। साथै, यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा समेत सबै पक्षबाट निरन्तर साथ, सहयोग र सहकार्य प्राप्त हुने विश्वास लिएको छु।

नगरपालिकाको भावी दिशा, विकासको मार्गचित्र तथा समृद्धिको आधार तय गर्ने यस महत्वपूर्ण नगरसभा प्रक्रियामा सुरुदेखि नै सक्रिय सहभागिता जनाई रचनात्मक सुझाव प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण नगरसभा सदस्यज्यूहरूलाई नगर प्रमुखको तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद तथा उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु।

“समृद्ध हलेसी तुवाचुङ, सुखी र आत्मनिर्भर नगरवासी”निर्माणको साझा संकल्पका साथ प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय नगरसभासमक्ष छलफल, परिमार्जन तथा स्वीकृतिका लागि स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ६७ बमोजिम यस सदनमा पेश गर्दछु।

धन्यवाद ।

Scanned with CamScanner

निर्णय नं. ०२:- **प्रस्तावित विषय नं. ०१ माथि छलफल गर्दा आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा** नगरपालिकाको लक्ष्य, उद्देश्य प्राप्त गर्नका लागि बनेको नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नका लागी नगरपालिकाको तपशील बमोजिमको आ.व. २०८३/८४ को ***बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम*** मिति २०८३ साल असार ७ गते संचालन हुने १९ औं नगर सभामा पेश गर्ने निर्णय सर्वसम्मतिमा पारित गरियो ।

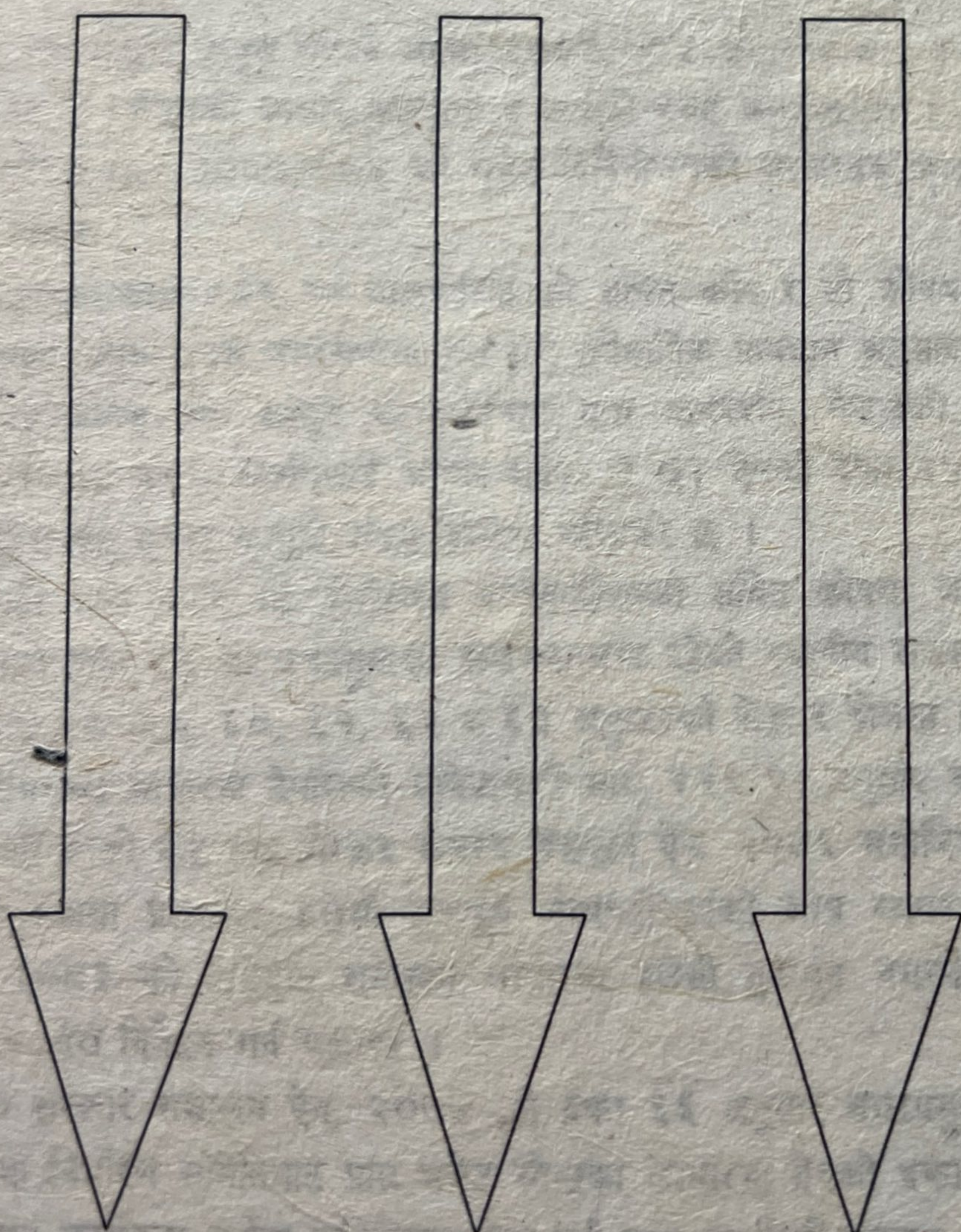

हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका नगरसभा को१९ औं नगर अधिवेशनमा
आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को आम्दानी तथा खर्चको बजेट वक्तव्यः

नगरसभाका सभाध्यक्षज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, नगरसभाका सदस्यज्यूहरू, हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको १९औं बजेट अधिवेशनमा नगर कार्यपालिकाको तर्फबाट आ.व. २०८३/०८४ को विनियोजनको आधारहरू, प्रस्तावित आम्दानी तथा खर्चको विवरण पेश गर्ने अनुमति चाहान्छु।

यस सम्मानित नगरसभामा प्रस्तुत भएको आ.व. २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नको लागि तपसिल अनुसारको बजेट विनियोजनको आधार, आम्दानी र खर्चको बजेट अनुमान पेश गरेको छु।
सभाअध्यक्ष महोदय, आ.व. २०८३/०८४ को बजेट विनियोजनको आधारहरू प्रस्तुत गर्दछु।

(क) कानुनी आधारः

नेपालको संविधानको धारा २२९ मा नगरपालिकाको संचित कोष र सो कोषबाट धारा २३० अनुसार नगरपालिकाको राजस्व र व्ययको अनुमान यस नगरसभामा पेश गर्ने संवैधानिक प्रावधान अनुसार बजेट बनाउँदा संघीय अर्थ मन्त्रालय र प्रदेशको आर्थिकमामिला तथा कानून मन्त्रालयबाट प्राप्त मार्गदर्शन, नेपालको संविधानको अतिरिक्त स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को मार्गदर्शनलाई आधार मानिएको छ। ऐनको दफा २४ मा नगरपालिका भित्र के-कस्ता योजना बनाउने भन्ने कुरा प्रष्ट रूपमा कानूनी रुपमै उल्लेख गरिएको छ ।
यस्तै संविधानको धारा २२९ मा उल्लेखित नगरपालिकाको संचित कोषमा जम्मा हुने नगरपालिकाको आय रकमका सम्बन्धमा ऐनको दफा ६५ मा उपप्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको स्थानीय राजस्व परामर्श समितिबाट ऐनको दफा ५४, ५५, ५६, ५७, ५८, ५९, ६०, ६१, ६२ र ६३ अनुसारको सेवा र क्षेत्रमा स्थानीय कर राजस्व र गैरकर राजस्वका लागि प्राप्त परामर्शका आधारमा नेपालको संविधानको धारा २२९(२) अनुसार चालू सभाबाट स्वीकृत तथा पारित हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको कर तथा गैरकर राजस्व संकलन ऐन, २०७६ बमोजिम र यसै बजेट तथा कार्यक्रमको अभिन्न अङ्गको रुपमा सभामा प्रस्तावित हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको आय व्यवस्थापन गर्न हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका आर्थिक ऐन, २०८३ को विधेयक समेतका आधारमा हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको आ.व. २०८३/०८४ कानूनी आधार रहेको व्यहोरा निवेदन गर्न चाहन्छु ।
त्यस्तै, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ अनुसार नगरप्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिबाट प्राप्त बजेट सीमाका आधारमा ऐनको दफा ६७ अनुसार उपप्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिबाट पेश भई नगर कार्यपालिकाबाट नगरसभामा पेश हुन स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम नै यस सभामा पेश गर्नुपर्नेकानुनी आधार रहेको व्यहोरा निवेदन गर्न चाहान्छु।

(ख) हाम्रो अभ्यासः

स्वभाविकरुपमा लोकतान्त्रिक शासनव्यवस्था भनेको समाजका सबै जात, वर्ग, लिङ्ग, धर्म र वर्ण भएका नागरिकहरुको सार्वजनिककल्याण गर्ने राज्यसंयन्त्रमा प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रुपमा अर्थपूर्ण सहभागिता हो। यसमा प्रतिनीधिमुलक प्रतिनिधित्व हुन्छ, लोकतन्त्रको सौन्दर्य पनि यही नै हो। वडा समितिहरूबाट वस्तीस्तरमा स्थानीय जनसाधारणको सहभागिताबाट छनौट भई प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रममा नै उल्लेखित खण्ड(क)को विभिन्न समितिहरूबाट कार्यक्रम छनौट र बजेट विनियोजन कार्य हुन्छ। यस सभामा समेत वडास्तरमा योजना छनौट प्रक्रियामा संलग्न पदाधिकारीहरू रहेका छौ, सभाबाट हामीले नै पारित तथा स्वीकृत गरी कार्यान्वयन पनि हाम्रै प्रत्यक्ष सुपरिवेक्षण,अनुगमनमा गर्ने गरिएको छ। यस प्रकारको हाम्रो अभ्यास दुनियाँको लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा गौरवशाली अभ्यास रहेको व्यहोरा पनि म सभालाई निवेदन गर्न चाहन्छु ।

Scanned with CamScanner

हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको आ.व. २०८३/०८४ को शाखागत बजेट विनियोजन			
क्र.स.	शाखाकोनाम	विनियोजनरकम	कैफियत
१	कृषि तथा पशु विकास शाखा	६९ लाख ६० हजार	
२	युवा तथा खेलकुद	९ लाख	
३	स्वास्थ्य	८५ लाख ९९ हजार	
४	शिक्षा	२ करोड ६४ लाख ५२ हजार	
५	महिला तथा वालवालिका	५४ लाख ३८ हजार	
६	रोजगार, सीपतथाउद्यमशीलता	३५ लाख ५० हजार	
७	प्रदेश तथा संघीय समपुरक	१ करोड ६८ लाख	
८	सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण	२ लाख	
९	चालु खर्च	१३ करोड ३१ लाख ५० हजार	

हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको आ.व. २०८३/०८४ को शाखागत बजेट विनियोजन			
क्र.स.	बजेटको क्षेत्र	वडा र न.पा.को जम्मा	विनियोजना प्रतिशत
क	भौतिक पुर्वाधार तर्फ	2,58,75,000	39.81
ख	सामाजिक विकास तर्फ	1,47,80,000	22.74
ग	आर्थिक विकास	1,42,20,000	21.88
घ	सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ	59,25,000	9.12
ङ	बन वाताबरण तथा विपद् व्यबस्थापन तर्फ	42,00,000	6.46
	जम्मारु	**6,50,00,000**	**100.00**

(१) विनियोजनका सीमा र आधारहरू

१. कार्यालयको सञ्चालनका अनिवार्य खर्च, नगरबासीहरूको विकास र समृद्धिको चाहना, सवै क्षेत्र, वर्ग र तहको समानुपातिक विकासका लागि गर्नुपर्ने लगानी, विकासका साझेदारहरूसँग गर्नुपर्ने सहकार्यका लागि परिचालन गरिने स्रोतको व्यवस्था, टोलबस्ती स्तरबाट छनौट र प्राथमिकिकरण भै आएका योजनाहरूको संख्या र आवश्यकता, यसै सम्मानित सभाबाट स्वीकृत विनियोजन प्रस्ताव,

२. विगतमा सञ्चालन नभएका प्रकृतिका योजना र कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता प्राप्त गर्नका अलावा जैविक कृषि उत्पादन र पशुपन्छिजन्य उत्पादनलाई प्रोत्साहित गर्न चालू आ.व. मा पशुपन्छि, पशुवीमा, र कृषि उत्पादनमा साझेदारी सहयोग कार्यक्रम विनियोजित गरिएको छ।

३. बजेट न्यून भई सम्पादन हुन नसकने महत्वपूर्ण कार्यक्रम तथा योजनाहरूलाई बहुवर्षिय कार्यक्रमको रुपमा सञ्चालन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाइएको छ।

५. टोलबस्ती वडा हुँदै नगरसम्म प्राथमिकिकरण भई आएका तर रकम विनियोजन गर्न नसकिएका योजनालाई वडास्तर, नगरस्तर, प्रदेशस्तर र संघीयस्तरका योजनामा वर्गिकरण गरी योजना बैंकमा राखी स्रोत खोजी गर्न सक्ने अवस्था मिलाईएको छ।

६. यसै सभावाट स्वीकृत विनियोजन प्रस्तावले निर्धारण गरेको रकम रु ८४ करोड ११ लाख ८२ हजार को योजना तथा कार्यक्रमहरूमा विनियोजन गरी स्वीकृत विवरण हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको आ.व. २०८३/०८४ को विनियोजन विधेयक र यसका अनुसूचीहरूमा संलग्न राखी प्रस्ताव गरेको छु। बजेट तथा कार्यक्रमहरूको छोटो, छरितो र सरल कार्यका लागि तपसिल अनुसारको थप व्यवस्थाको लागि प्रस्ताव गरेकोछु।

(क) भौतिक पूवाधारतर्फ योजना उपभोक्ता समितिमार्फत सञ्चालन गर्दा उक्त योजनामा विनियोजन भएको रकमलाई नगर कार्यपालिकाले उपलब्ध गराउने रकमको हिस्सा मात्र मानी उपभोक्ताले नियमानुसार थप गर्नुपर्ने लागत सहभागिताको रकम थप गरी योजनाको कुल बजेट कायम गरिनेछ। यसरी उपभोक्ता समितिले लागत सहभागिता वापत थप गरेको रकममा कन्टिन्जेन्सी र मर्मतसंभार कोष जस्ता रकम कट्टान नहुने तर नियम अनुसार कर कट्टा हुने प्रस्ताव गरीएको छ।

(ख)लागत सहभागीता जुटाउनुपर्ने योजना तथा कार्यक्रमको हकमा विगतका व्यवस्थाहरूलाई नै निरन्तरता दिइएको छ।

(ग) नगर कार्यपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई थप समय काममा खटाउँदा प्रदान गरिने सेवा सुविधा, नगर कार्यपालिका, वडा समिति, विषयगत समितिहरूमा बैठकहरूको व्यवस्थापन गर्दा खटिने कर्मचारीको तह, संख्या र निजले पाउने भत्ता समेतलाई नियमित र व्यवस्थित गर्न तथा नगर कार्यपालिका स्तरीय र वडा स्तरीय रूपमा संचालन गरिने क्षमता विकास, अन्तरक्रिया, सीप विकास जस्ता गोष्ठी सेमिनार, तालिम जस्ता कार्यक्रम सन्चालन गर्दा हुने खर्चको मापदण्ड प्रचलित संघीय, तथा प्रादेशिक कार्यसञ्चालन निर्देशिका तथा कार्याविधिको कार्यपालिकाले स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन प्रस्ताव गरिएको छ।

माथि उल्लेखित सम्पूर्ण योजना तथा कार्यक्रमहरू संचालन गर्न प्राप्त गर्ने आम्दानी र खर्चको विवरण पूर्णता दिन यसै बजेट तथा कार्यक्रमको सम्पूर्ण तथा अभिन्न अङ्गको रूपमा यस सम्मानित सभासमक्ष हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका, आर्थिक विधेयक २०८३ र हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका, विनियोजन विधेयक २०८३ मा संलग्न राखी छलफल र स्वीकृतिको लागि पेश गरेको छु।

धन्यवाद।

निर्णय नं. ०३:- **प्रस्तावित विषय नं. ०१ माथि छलफल गर्दा आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा नगरपालिकाको आर्थिक अधिकार क्षेत्राधिकार भित्र लागु हुने गरी नगरपालिकाको *विनियोजन विधेयक २०८३,*** १९ औं नगर सभामा पेश गर्ने भन्ने निर्णय पारित गरियो ।

हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

विनियोजन विधेयक, २०८३

हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका दुर्छिम, खोटाको आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को सेवा र कार्यहरुका लागि स्थानीय सञ्चित कोषबाट केहि रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक ।

प्रस्तावनाः हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका दुर्छिम, खोटाङको आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को सेवा र कार्यहरुका लागि सञ्चित कोषबाट केहि रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न वाञ्छनीय भएकाले,
नेपालको संविधानको धारा २२९ को उपधारा (२) बमोजिम हलेसी तुवाचुङनगरपालिका, दुर्छिम, खोटाङको नगर सभाले यो विधेयक बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

(१)यस विधेयकको नाम "हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको विनियोजन विधेयक, २०८३" रहेकोछ ।

(२)यो विधेयक आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को प्रारम्भबाट तुरुन्त लागू हुनेछ ।

२. आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को निमित्त सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकारः

(१)आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ निमित्त नगर कार्यपालिका, वडा समिति, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुका निमित्त अनुसूची-१ मा उल्लेखित चालु खर्च, पूँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको रकम समेत गरी जम्मा रकम रु.८४ करोड ११ लाख ८२ हजारमा नबढाई निर्दिष्ट गरिए बमोजिम सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न सकिनेछ।

३. विनियोजनः

(१)यस विधेयकद्वारा सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकम आर्थिक वर्ष २०८३/०८४को निमित्त हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका दुर्छिम, खोटाङको नगर कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरिनेछ ।

२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरेको रकममध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमा अपुग हुने देखिन आएमा नगरकार्यपालिकाले बचत हुने शीर्षकबाट नपुग हुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ । यसरी रकम सार्दा एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा रकमको २५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुबाट अर्को एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न तथा निकासा र खर्च जनाउन सकिनेछ । पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थातर्फ विनियोजित रकम साँवा भुक्तानी खर्च र व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्य चालू खर्च शीर्षकतर्फ सार्न र बित्तीय व्यवस्था अन्तर्गत साँवा भुक्तानी खर्चतर्फ बिनियोजित रकम व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्यत्र सार्न सकिने छैन । तर चालु तथा पुँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको खर्च व्यहोर्न एक स्रोतबाट अर्को स्रोतमा रकम सार्न सकिनेछ ।

(३)उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एक शिर्षकबाट सो शिर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको २५ प्रतिशत भन्दा बढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शिर्षकहरुमा रकम सार्न परेमा नगरसभाको स्वीकृत लिनुपर्नेछ ।

Scanned with CamScanner

अनुसूची-१

दफा २ (१) सँग सम्बन्धित

नेपालको संविधानको धारा २२९ (२) बमोजिम संञ्चित कोषबाट विनियोजन हुने रकम

जम्मा ८४ करोड ११ लाख ८२ हजार

हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका

नगरकार्यपालिकाको कार्यालय दुर्छिम, खोटाङ

आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को प्रस्तावित आय विवरण

सि.नं.	स्रोत	आ.व.२०८३/०८४ को अनुमानित बजेट रु	चालु	पुंजीगत	आ.व.२०८४/८५ को प्रस्तावित बजेट रु	आ.व.२०८५/८६ को प्रस्तावित बजेट रु
१	राजस्व बाँडफाँड संघीय सरकार	११७२२८०००			१२८९५०८००	१४१८४५८८०
२	राजस्व बाँडफाँड प्रदेश सरकार	१२११९०३८७			१३४०१४२५.७	१४७५०३६८.२७
३	वितीय समानीकरण अनुदान संघीय सरकार	११३२०००००			१२४५२००००	१३६९७२०००
४	वितीय समानीकरण अनुदान प्रदेश सरकार	९९९२०००			१०९९१२००	१२०९०३२०
६	आन्तरिक स्रोत नगरपालिका/घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर	२७२३८६१३			२९९६२४७४.३	३२९५८७२१.७३
	जम्मा	२७९८४९०००	०	०	३०७८३३९००	३३८६१७२९०
१	सशर्त अनुदान संघीय सरकार	३५२१०००००			३८७३१००००	४२६०४१०००
२	विशेष अनुदान संघीय सरकार	०			०	०
३	समपुरक अनुदान संघीय सरकार	२०२०००००			२२२२००००	२४४४२०००
४	समपुरक अनुदान प्रदेश सरकार	१४००००००			१५४०००००	१६९४००००
५	सशर्त अनुदान प्रदेश सरकार	२००३३०००			२२०३६३००	२४२३९९३०
६	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	१५५००००००			१७०५०००००	१८७५५००००
	जम्मा	५६१३३३०००	०	०	६१७४६६३००	६७९२१२९३०
	कुल जम्मा	८४११८२०००	०	०	९२५३००२००	१०१७८३०२२०

जम्मा रकम	२७९८४९०००
चालु खर्च	१३३१५००००
वडागत पुंजीगत खर्च	४५००००००
पुंजीगत खर्च	१०१६९९०००
समपुरक	१६८०००००

निर्णय नं. ०४:-* प्रस्तावित विषय नं. ०१ माथि छलफल गर्दा आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा** नगरपालिकाको आर्थिक अधिकार क्षेत्राधिकार भित्र लागु हुने गरी यस नगरपालिकाको ***आर्थिक विधेयक २०८३, १९ औं नगर सभामा पेश गर्ने भन्ने निर्णय पारित गरियो ।

Scanned with CamScanner

हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका दुर्छिम, खोटाङको आर्थिक विधेयक, २०८३

प्रस्तावनाःहलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्न, छुट दिन र आय संकलनको प्रशासनीक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२)ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी संविधानको धारा २२६ को उपधारा (१) बमोजिम हलेसी तुवाचुङ नगरपालिको नगरसभाले अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न यो ऐन बनाई लागु गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यस ऐनको नाम "आर्थिक विधेयक, २०८३" रहेको छ ।

(२) यो ऐन २०८३साल श्रावण १ गतेदेखिहलेसी तुवाचुङ नगरपालिका क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।

२. परिभाषाः विषय र प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,

(क) "ऐन"भन्नालेहलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको आर्थिक विधेयक, २०८३ सम्झनु पर्दछ ।

(ख) "कार्यपालिका"भन्नालेहलेसी तुवाचुङ नगरकार्यपालिका सम्झनु पर्दछ ।

(ग) "नगरपालिका"भन्नालेहलेसी तुवाचुङ नगरपालिका सम्झनु पर्दछ ।

(घ) "फर्म"भन्नालेप्रचलितकानूनवमोजिमदर्ताभएकावानभएकाजुनसुकैफर्मसम्झनुपर्दछ।

(ङ) "व्यक्ति"भन्नालेयसऐनवमोजिमकरतिर्नुपर्नेदायित्वभएकाजुनसुकैव्यक्तिसम्झनुपर्दछ।

(च) "सभा"भन्नालेहलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको नगरसभा सम्झनु पर्दछ ।

(छ) "संविधान"भन्नालेनेपालको संविधान,२०७२ लाई सम्झनु पर्दछ ।

३. सम्पति करःनगरपालिकाका क्षेत्रभित्र अनुसूची (१) बमोजिम सम्पत्तीकर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तथा नगरपालिकाले एकिकृत सम्पत्तिकर समेत लागु गर्न सक्नेछ ।

४.भूमि कर (मालपोत):नगरपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची (२) बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

५.घर/जग्गा वहाल करः नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै आंशिक तवरले वहालमा दिएकोमा अनुसूची (३) बमोजिम घर जग्गा वहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ ।

६. बहाल बिटौरी शुल्कः नगरपालिका क्षेत्रभित्र आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका अनुसूची (४) मा उल्लेख भए अनुसार हाटबजार वा पसलमा सोही अनुसूचीमा भएको व्यवस्था अनुसार बहाल बिटौरी शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।साथै नगरपालिकाको व्याकहोलोडर र स्काभेटर नगरपालिकाको क्षेत्रभित्र भाडामा दिदा अनुसुची (४) मा व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ ।

७. सवारी साधन करःनगरपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूची (५) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने र उक्त कर सम्बन्धित प्रदेशले असुल गरि अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन,२०७४ बमोजिम स्थानीय तहको विभाज्य कोष मार्फत नगरपालिकाको सँचित कोषमा बाँडफाड गरिनेछ ।

८. विज्ञापन करःनगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूची(६) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । यसरी कर संकलन गर्दा अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन,२०७४ बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशले निर्धारण गरेको कर समेत संकलन गरि प्रदेश विभाज्य कोषमा बाँडफाँड गरिनेछ ।

Scanned with CamScanner

९. मनोरञ्जन करः नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुनेमनोरञ्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूची (७) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।यसरी कर संकलन गर्दा अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन,२०७४ बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशले निर्धारण गरेको कर समेत संकलन गरि प्रदेश विभाज्य कोषमा बाँडफाँड गरिनेछ ।

१०.व्यवसाय करःनगरपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसूची (८) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

११.रेडियो/एफ.एम.सञ्चालन दस्तुरः नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै पनि रेडियो एफ.एम. सञ्चालन गरे बापत अनूसूची (९) बमोजिमको कर लगाइनेछ ।

१२.जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु करः नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु वाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता बस्तुको व्यवसायिक कारोवार गरेवापत अनुसूची (१०) बमोजिमको कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

१३. सरकारी सम्पत्ति बहालःसरकारी सम्पत्ति बहाल भाडा सम्बन्धी अनुसूची (११) बमोजिमको कर लगाइनेछ ।

१४.पार्किङ शुल्कःनगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसूची (१२) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

१५.पर्यटन प्रवेश शुल्कःनगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र निर्माण गरेका उद्यान,पार्क,ऐतिहासिक,पुरातात्विक तथा प्राकृतिक सम्पदा,संग्रहालय जस्ता सम्पदा उपयोग गरे बापत पर्यटकहरुबाट अनुसूची (१३) मा उल्लिखित दरमा पर्यटन प्रवेश शुल्क लगाईने र असूल उपर गरिनेछ ।

१६. निकासी शुल्कःनगरपालिका क्षेत्रभित्र देहाय बमोजिमका कृषिजन्य, पशुजन्य तथा दहत्तर बहत्तर,प्राकृतिक श्रोत, वस्तु वा सेवा विक्रि तथा निकासी सेवा शुल्कढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा आदि प्राकृतिक एवं खानी जन्य वस्तुहरुको बिक्रि तथा निकासी शुल्क अनुसूची (१४ क, ख) बमोजिम निकासी शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।यसरी कर संकलन गर्दा नियमानुसार बाँडफाड गर्नु पर्ने अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन,२०७४ बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशले निर्धारण गरेको कर समेत संकलन गरि प्रदेश विभाज्य कोषमा बाँडफाँड गरिनेछ ।

१७.सरसफाइ शुल्कःनगरपालिका क्षेत्रभित्र होटल पसल तथा अन्य व्यवसायि र मन्दिर तथा मन्दिर परिसरबाट देहाय बमोजिम सरसफाइ गरेवापत अनुसूचि (१५को क, ख) बमोजिम सरसफाइसेवा शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

१८.प्रशासनिक सेवा शुल्क, दस्तुरःनगरपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनूसूची (१६) मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचीमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

१९. दण्ड जरिवाना तथा छुटः- नगरपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची (१७) बमोजिमको दण्ड जरिवाना तथा कर छुट हुनेछ ।

Scanned with CamScanner

निर्णय नं. ०५:- **प्रस्तावित विषय नं. ०१ माथि** छलफल गर्दा नगरपालिकाको आफ्नो क्षेत्रभित्रका कृषकहरुले उत्पादन गरेको तरकारी तथा फलफुल बजारिकरण गर्नकालागी खरिद गरेको कृषि एम्बुलेन्स संचालन गर्नका लागी विद्यायन समितिबाट पेश भएको ***"कृषि एम्बुलेन्स संचालन सम्बन्धी कार्यविधी २०८३"*** सर्वसम्मतिमा पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ०५:- **प्रस्तावित विषय नं. ०२ माथि** छलफल गर्दा नगरपालिकाको आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका बालबालिकाहरुको बाल अधिकार संरक्षण गर्नकालागी विद्यायन समितिबाट पेश भएको ***"हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको बाल अधिकार संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८३"*** सर्वसम्मतिमा पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ०५:- **प्रस्तावित विषय नं. ०३ माथि** छलफल गर्दा नगरपालिकाले प्रदान गर्दै आएको सार्वजनिक सेवालाई थप व्यवस्थित र मर्यादित बनाउनका लागी विद्यायन समितिबाट पेश भएको ***"सार्वजनिक सेवाको मापदण्ड, २०८३"*** सर्वसम्मतिमा पारित गर्ने निर्णय गरियौं ।

निर्णय नं. ०५:- **प्रस्तावित विषय नं. ०४ माथि** छलफल गर्दा नगरपालिकाको आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको फोहोर संकलन तथा व्यवस्थापन गरि सफा नगर बनाउनका लागी विद्यायन समितिबाट पेश भएको ***"हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८३"*** सर्वसम्मतिमा पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ०५:- **प्रस्तावित विषय नं. ०५माथि** छलफल गर्दा यस नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई थप चुस्त दुरुस्त एवंम् प्रभावकारी बनाई सेवा प्रवाहलाई सेवाग्राहीमैत्री बनाउदै मुस्कान सहितको सेवा निरन्तर प्रवाह गर्ने उदेश्यले कर्मचारीलाई उत्साहित गर्न कार्यसम्पादनमा आधारीत भई प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराउदा सेवा प्रवाहमा सकारात्मक प्रभाव पर्ने देखिन्छ । नेपाल सरकारले तोकेको कार्यालय समय अतिरिक्त कार्यालयको काम काज गरेको खण्डमा कर्मचारीहरुको मनोबल बढाउन प्रोत्साहन वापत केही रकम उपलब्ध गराउदाँ सेवा प्रवाह अझ चुस्त दुरुस्त हुन्छ । साथै नगरपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम मा समेत कर्मचारिहरुले अतिरिक्त समयमा काम गर्दा प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराउने नीति लिएको छ । सेवाग्राहीहरुलाई सेवा प्रवाह गर्ने कार्यमा कार्यालय समय अतिरिक्त पनि कार्यालयमै वा प्राविधिक कर्मचारीहरु विहान बेलुका समेत साईटमा गई नाप जाँच गर्ने नापी योजना अनुगमन गर्ने तथा अन्य कार्यहरु गरेको पाईएको छ । त्यस्तो कर्मचारीहरुलाई कार्यप्रति उत्साहित बनाउन कार्यसम्पादनमा आधारीत प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराउदाँ सेवा प्रवाह अझ दुरुस्त हुन्छ । तसर्थ कर्मचारीहरूलाई प्रोत्साहन स्वरुप भत्ता उपलब्ध गराउने भन्ने निर्णय सर्वसम्मतिमा पारित गरियो ।

निर्णय नं. ०५:- प्रस्तावित विषय नं. ०६ माथि छलफल गर्दा यस नगरपालिकाबाट भुमी प्रशासन सम्बन्धी सेवा संचालन गर्नका लागी आवश्यक पर्ने भौतिक संरचना र फर्निचर तथा फिकस्चर निर्माण गर्नका लागी नगरपालिकाको आ.व.२०८२/८३ को तपसिल बमोजिमको वार्षिक विनियोजन बजेट तथा कार्यक्रम शिर्षकको रकम रकमान्तर गरि खरिद गर्ने भन्ने निर्णय सर्वसम्मतिमा पारित गरियो।

तपसिलः

क्र.सं.	योजनाको नाम	बजेट	संसोधित योजना	बजेट
१	निर्मित सार्वजनिक सम्पतिको मर्मत सम्भार	५०००००/-	मेसेनरी औजार खरिद	८०००००/-
२	देश दर्शन भ्रमण कार्यक्रम	५०००००/-	फर्निचर तथा फिकस्चर व्यवस्थापन	२०००००/-

Scanned with CamScanner